

Posamezna štev. v Ljubljani in Trstu 4 vin.

"JUTRO" izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 3. zjutraj, ob ponedeljkih ob 5. zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—, : Telefon številka 118. :

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

: Izven Ljubljane in Trsta 6 vin. :

Uredništvo in upravnistvo je v Franciškanski ulici 8. Oopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri prekratnem oglaševanju popust. Za odgovor je priložiti znamko. Telefon številka 118.

Klerikalne obljube ob volitvah.

Volitve so blizu in klerikalci po svoji stari navadi obljubljajo vsakomur, kogar sedaj potrebujejo — najsi bode, da jim odda svoj glas ali da ga izrabijo v agitacijske namene — vse mogoče stvari, dobre službe, postranskega zaslužka, čarobno prihodnost itd.

Nepopisno ljubeznjivi in sladki so klerikalci pred volitvami, kakor da bi ne bili prebrisani sleparji, ki love na ta način kratkovidne ljudi na svoj lim, katere pa bodo ob prvi priliki potem, ko so jih izrabili, postavili na cesto. Za klasičen vzgled, ki pove koliko so vredne klerikalne obljube pred volitvami, so nam volitve, ki so se vršile v važno korporacijo v Ljubljani.

Klerikalci so dolgo iskali človeka, ki bi jim šel pri teh volitvah na roko. Brez njega ni bilo mogoče dobiti imenika, brez njega niso mogli dobiti nikakih zanje važnih informacij, a klerikalna požrešnost in nenasitnost je hrepelena po novem gospodstvu. — Hajd, mislili so si, ena eksistenca in če še tako šepava, gori ali doli, in vzeli so na piko reveža pisarja, moža skoraj vedno bolehnega žene in očeta treh otrok. Imel je sicer res slabo plačo, a vendar je imel, če ne veliko, a vsaj kos kruha do smrti. Ponudili so mu za njegovo pomoč nekaj judeževih grošev po vrhu pa še obljubili dobro, stalno službo! — Kot orodje klerikalne sleparske družbe jim je moral nositi iz urada uradne spise, nekatere od istih trgati in zažigati, falsificirati podpise kar vse so tudi sami pomagali izvrševati in na vse zadnje je hotela še neka britehna klerikalna glavica, da si preskrbi pisarniški ključ, da po noči pokrade nasprotno glasovnico! — Pred izidom volitve pa je zapeljanega pisarja doletela usoda, bacnili so ga iz službe, ker je prišla stvar na dan. — In sedaj pride to, kar se od klerikalcev vsikdar lahko doživi in je tudi že marsikdo dočakal, — da ga nikdo ni hotel več poznati. Potiskali so ga od Poncija do Pilata, a povsodi majali z glavami in ramami! Mož je bil uničen in zapeljan. Za prvi hip so mu zamašili usta z malo in nezadostno službo, kjer je zaslužil manj nego v prejšnji in končno je izgubil še to! Ko pa je nekdo glasneje in odločneje zahteval da mu pomagajo, da uresniči svoje obljube, so klerikalni zapeljivci enostavno vsako pomoč odklonili in rekli: prisliti se ne damo, ako ne mirujete Vas izročimo radi izsiljevanja sodišču, mi imamo čisto vest, mi nismo ničesar zakrili in sedaj hočemo mir. — Klerikalci so pri tistih volitvah zopet pridobili nekaj mandatov, glava volilne sleparske družbe pa je celo postal podpredsednik iste korporacije kamor se je vililo. Človeka pa, ki jim je do te zmage

pripomogel, pa je revščina tirala v svet.

Torej pozor pred klerikalnimi grobokopi! Ne zaupajte jim ničesar!

Germanizacija Jesenic.

Znano je že vsakemu, kdor je količjak prebral slovenske novine, o hudih političnih bojih na Jesenicah. Ves boj, vse politično delovanje in sploh vse se je centraliziralo le pri občinskih volitvah. Nočemo trditi, da je bilo to prav, tudi nočemo trditi, da to ni bilo prav, o tem bomo razmotrivali raje enkrat prihodnjič. Za danes le pripomnimo, da le notrajno delo je prava pot do gotovega uspeha, ne pa izrabljene hipne razburjenosti.

Velika napaka je bila, da se je po dokončanem boju vrglo bojno orožje proč. To napako je imela ravno narodna napredna stranka. Ali more narodna napredna stranka vsled udobnosti in brezdelja gotovih voditeljev značiti kak uspeh? Ne! le velik korak, usoden, uničevalen korak nazaj! Zasnovana je bila nekako pred 2 in pol leti N. D. O. Bil je buren shod, razbili so ga socialisti. Le-ti so se N. D. O. gotovo bali, če ne bi gotovo ne razgrajali, ker so mislili, da pride vodstvo v roke delavnih, postravnih in žilavim ljudem, kakor so pri sebi vajeni. Izvoljen je bil nekaj pripravljalen odbor; ampak samo izvoljen, ker o njegovem delovanju ne ve živa duša ničesar in še danes smo z N. D. O. ravno tam, kjer smo bili pred ustanovitvijo shodom. Krivda vsemu temu je pa samo dejstvo, da hočejo biti le gotovi ljudje pri vsaki reči, ljudje brezdelja, brez smisla za vsako organizatorično delovanje, hočejo nositi le zvonce a ne vedo, da s tem škodujejo celi stvari.

Poglejte jeseniške klerikalce! kako drže svoje somišljenike, kako imajo dresirane, da parirajo na vsako besedo. Imajo svoj dom, svoje dobro upeljano komsumno društvo, kakšno je njih društveno delovanje: vedni shodi predavanje, zabave itd., vse to vleče naše ljudi, potem ga zastropijo s svojimi rimski nazori in izgubljen je za slovenstvo.

Ali so kaj socialisti zaostajali? O ne! nasprotno! Njih voditelji niso razni magnati, le delavci, ki si služijo le v polu svojega obraza kruh, in glejte njih organizacije, gospodarsko samoosvojitve ter njih žilavo in vstrajno delovanje. Zato pa reprezentuje soc. demokracija na Jesenicah in Savi tudi moč, ki jo bo morala hočeš nočeš vsaka stranka upoštevati.

In kdo je pa razmeroma najbolj napredoval? Tiho, a vtrajno, globoko zamišljeno je njih delovanje, njim je jasno začrtana pot, zato jim je tudi uspeh zasiguran! In to so Nemci!

V prejšnjih časih so imeli tudi Slovenci vstop v tovarniško službo, a to se je v zadnjem času korenito izpremenilo. Slovenci — mojstri izgin-

jajo drug za drugim in ni več daleč, ko bo vsako malo boljše mesto zasledeno po Nemcu. Slovenski delavec bo moral opravljati le najslabša, najgrša dela, kjer ne bo dobiti drugodca. Na Savi bo naseljeno vse polno nemških privravnancev, gledali bodo, da pridejo njih otroci v tovarno in izrivali bodo tako slovenski živelj, dokler ne izgine.

Ni pa samo tovarna, ki tako hitro in pozitivno pospešuje germanizacijo Jesenic. Tu je še neka c. kr. naprava — država železnica. Znano je, da mora direkcija državnih železnic v Trstu skakati in plesati tako, kakor piska "Volksrat". Ni pa treba praviti potem nobenemu kakšna sapa veže vsled tega. Stopi le na jeseniški kolodvor in misli boš, da si kje daleč od Pruske. Slovenska beseda od železniškega personala je bela vrana.

Železniško ravnanje v Trstu dela tiho, prikrito, a vtrajno s tem, da naseljuje na Jesenicah čim več nemških železniških uslužbencev. Slovenski železniški uradniki so trn v peti vsem Nemcem, izpostavljeni vsem šikanam in je pravo trpljenje služiti v kraju, kjer kažejo nemški nacionalci svojo moč.

Kakor omenjeno, utihotaplja jo dan na dan nemške uslužbenice v tovarno i k železnici. Pomisliti je pa treba na posledice. Njih otroci so Nemci, razširi se nemška šola. Nemci kupujejo le zopet pri Nemcih, pridejo nemški trgovci in obrtniki in tako izgine polagoma sleherna slovenska beseda.

Lahko dobijo v dolednem času večino občinskega zastopa in potem se bo le še govorilo, da so bile Jesenice enkrat slovenske.

Žal, da je mnogo ljudi, ki ne uvidijo tega, ki nečesto spoznati nevarnosti ob 12. uri, ki žive le v tem, da se to ne more zgoditi. Takih ljudi je pa mnogo!

Kdor z vstrajnostjo zasleduje pogubno delo "Volksrata", ta ve, kaj je v par letih mogoče z Jesenicami, če se ne upre sleherni, če se ne odpro ljudem oči. Poglejte le, kako nemški uradniki brezskrbno delujejo v nemških bojnih društvih, kakšno je njih skupno delovanje! Ali bi smel tako sodelovati pri slovenskih narodnih društvih slovenski uradnik? Čez noč je brzojavno prestavljen!

Ali niso najlepša mesta na bohinjski progi zasledena od Nemcev? Ali je morda treba, da je načelnik jeseniške postaje nemec? Ali je na Jesenicah le en višji slovenski uradnik? Ali niso ravno tukajšnji inženirji največji nemški kričarji? Zakaj ne da železniška uprava kakega slovanskega višjega uradnika? Ne sme ga, "Volksrat" ne pripusti in ne pritrjuje temu, ker se Jesenice morajo ponemčiti, naj velja, kar hoče!

Nekateri si mnogo obetajo in vidijo rešitev Jesenic le vsled novega občinskega volilnega reda. Da, pripomnimo, da bo hasnilo le za 2—3 dobe in potem? Ali ne bo v tem času naseljenih toliko sovražnikov slovenskega

naroda, da se bo le-ta utopil v nemškem morju? Bolje bi bilo, da bi se napravil konec režimu, ki vlada, da bi se ustavila sapa, ki piha iz c. kr. nemškega žrela, bolje bi bilo, da bi se poklicani faktorji vrgli z vso močjo na gospodarsko polje, na delo, res pravo, plodonosno delo, to je bolje, kot pa s takimi reformami, kakor je občinski volilni red, ki ima takorekoč le hipen uspeh, potem se pa samemu sebi zadrigne vrat.

Večina tukajšnega prebivalstva je odvisna nekako od nemške tovarne. Kdor se hoče prepričati, naj se le potruditi na Savo in slišal bo vsakdo, kakšno mnenje imajo ljudje. "Tovarna mi daje kruh, ne bom proti tovarni," to je njegov odgovor, če ga hočeš navdušiti za slovensko stvar. Gotovo je potem, da bo šel tak čez drn in strn za tovarno, za Nemci, ki bodo pritiskali na vse mogoče načine, ki bodojo s svojim kapitalom izvajali vse mogoče konsekvence.

Kdo nam more garantirati, da ne bi zopet ravno tisti, ki so nam dali ta ponesrečeni volilni red, potegnili z Nemci in nemčurji. Pri zadnjih volitvah so pomagali Nemcem skoro do popolne zmage, le da so pritiskali ob tla napredne Slovence. Iskali so v izdajstvu koristi in ukrepitev svoje stranke. Ali more potem še kdo zapupati takim ljudem? Ali mogoče ne vidi vsakdo, kako zopet koketira klerikalna stranka s tovarniškimi Nemci?

Vemo le toliko, da bodo šli vsi Slovenci, saj oni, ki to čutijo, da so, v boj proti nemškemu navalu, v boj proti germanizaciji in germanizatorjem, a če nas pri tem izdado lastni bratje, propademo, a propadli bodemo z zavestjo, da smo storili vse, da smo podlegli le vsled grdega koristolovskega efijalistva!

Iz slovenskih krajev.

Iz Trsta. Revizija ljudskega štetja v Trstu se prične dne 17. t. m., ker je že potekel rok za štetje, ki ga je dovolilo notranje ministrstvo. Revidiralo se bo od hiše do hiše in pričela se bo revizija po cellem mestu naenkrat. Kaj pomeni beseda "revizija ljudskega štetja" pri tržaškem mestnem magistratu in pri njegovih komisarijih, je Slovincem in Slovanom sploh le predobro znano. Zato pozivljamo vnovič vse naše tržaške rojake, naj pred vsem govore s temi komisariji izključno v slovenskem jeziku, in naj jih komisariji še toliko straše z globami, katerih jim sploh nalagati ne smejo. In če bi jih že naložili namesnitveni svetnik bo gotovo pravičen. Posebno pa opominjamo tržaške Slovence, da gotovo dobro počue svoje žene, kako jim je postopati s komisariji, ki so dobro poučeni o tem, kedaj da njih mož ni doma, da se ne bodo godila nova sleparstva in delali iz nas Italijani.

Velik požar v Trstu. Dne 15. t. m. zjutraj okoli pol ene ure se

je opazilo, da gori v barakah pri Sv. Andreju na pomolu št. V. Barake so last tvrdke Faccanoni, Galimberti in Piani, ki se peča z zgradbo luk. Ogenj je nastal vsled prevelike vročine, ki jo je izžarivala neka peč. Ko so dospeli ognjegašci, so morali vlomiti vrata; toda s pristopom zraka se je ogenj le še razširil, posebno še, ker mu je pomagala burja. Posrečilo se je ogenj lokalizirati, toda baraka je pogorela z vsem, kaj je bilo notri. Ogenj je vničil vse inženirske instrumente, najrazličnejše aparate za potapljače in sod bencina, ki je sam bil vreden okoli 16.000 kron. Vsa škoda znaša okoli 35.000 kron, od katerih je zavarovanih okoli 21.000 K. pri "Feniksu". Razun tega se je vsled burje tudi vnela blizu stoječa zaloga koksa, last tvrdke Weiss & Co.; koliko ima ta škoda, še ni znano. Okoli 4 ure zjutraj se je ogenj še le lokaliziral, toda tli še vedno.

Slovanski jug.

Bosenski sabor. Kakor smo že včeraj poročali, bosenski sabor ne bo razpuščen, kakor se je splošno pričakovalo. Na konferencah med vlado in zastopniki posameznih strank, katerih se je udeležil tudi bosenski civilni adlat, je prišlo konečno do sporazuma glede sestave dnevnega reda. Vlada je pristala na to, da se najprej rešijo nekatere zakonske predloge socialnega in ekonomskega značaja. Šele po rešitvi teh predlog pride na dnevni red buget kot vladni predlog. Od stališča, katero bo zavzela vlada napram predlogom poslancev bo odvisna tudi taktika poslancev napram vladi ob priliki debate o deželnem proračunu.

Srbski Sokoli v Stari Srbiji. V najnovejšem času se je razširila sokolska ideja tudi v Stari Srbiji in Macedoniji. "Srbski Sokol", ki izhaja kot organ srbskih Sokolov v naši monarhiji v Karlovcih, v Slavoniji, javlja, da so se dosedaj ustanovila srbska sokolska društva v sledečih mestih: Skoplju, Kumanovu, Prizrenu, Mitrovici in Tetovu, a v kratkem se ustanovi enako društvo tudi v Peči, stolici nekdanje slavne srbske patrijarhije. Ustanovitev teh društev pozdravljamo iskreno tudi mi, ker je zajamčeno, da bodo branila in ojačila ogroženi srbski narod v teh klasičnih srbskih deželah. Zelo interesantno za naše razmere je dejstvo, da se v "Srbske Sokole" kot aktivni člani vpisujejo tudi srbsko-pravoslavni duhovniki, ki se ne boje, da bi sokolstvo škodovalo veri, kakor mislijo naši klerikalci. Ali zato so srbski popovi narodni, naši pa internacionalni.

Pred sestankom hrvaškega sabora. Tomašičeva vlada se nahaja v strašnih zadregah. Ob priliki volitve saborskega predsednika je zbral skupaj toliko glasov, da je preglašoval hrv.-srb. koalicijo in sestavi saborsko predsedstvo iz vrst svojih trabantov. Koalicija kot relativna saborska večina v saborskem predsedstvu

LISTEK.

MICHEL ZEVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

(217)

Potegnil je izza pasa kratko, široko bodalo ter se postavil v nastop za boj z nasprotnikom. Ragastens je šel naravnost proti njemu.

"Umri!" je zagrmel.

Moža sta bila zdaj komaj še za korak narazen. Cezar se je držal nazaj, a Ragastens se je sklanjal naprej, z nastavljenim bodalom v roki, obdava v skrajni napetosti svojega divjega gneva. Nobena beseda se ni oglasila med njima, le njuni pogledi so plameneli. Mrtvaški molk je nastal v teh par sekundah, ki jih je merilo samo njihju pretrgano hropenje, ki se je zlivalo skoraj v en dih. Samo v daljavi, iz globokih, dolgih mostovzev se je dvigalo čudno, nerazložljivo rohnenje... in še dalje nekje se je polnila noč z zamolklimi kiki... A teh krikov nasprotnika nista slišala...

Naenkrat pa je stopil Ragastens naprej... Cezarjeva roka se je izprožila... jeklo njegovega bodala je zablisnilo... toda rezilo je predrlo samo jopič, ne da bi ranilo viteza. Trenotek nato se je izvršil divji objem... Sledilo je naglo teptanje, kratko hropenje, zamolkli udarci padca, zlovesči, jedva slišni sum dveh valjajočih teles, bliskovit zamah roke... zadušeno "ah!" — glas kakor besno grgranje smrti, brizg krvi... in Ragastens, rdeč, strašen, čudovit, ostuden in krasen obenem, je vstal, ves oblit s krvjo nasprotnika... planil k onesveščenim Primaveri, prijel jo z zmagoslavno in zvisheno gesto matere, ki dvigne izgubljeno in zopet najdeno dete, dvignil jo v naročju ter z divjim krikom skočil na hodnik...

Tam je obstal in se opotekel...

Hodnik je bil poln ostrega, črnega dima... Tam, dalje, na stopnicah, pa so rohneli plameni, sikaje in zvijaje se v škrlatnih krivuljah...

Spadacappa je bil zlezal s kipa ter stekel proti veži, ki mu jo je naznačil Giacomo. Sredi veže se je nenadoma pojavila pred njim moška postava. Spadacappa je držal bodalo pripravljeno v roki... In že je hotel suniti... takrat pa je napolnila vežo slepeča luč ter mu pokazala nasprotnika... Bil je Giacomo...

"Vi!" je vzkliknil Spadacappa.

Ne da bi odgovoril, mu je Giacomo pokazal dvorano, odkoder je prihajal, in kjer se je prasketaje užigala ogromna množina dračja... Mrtvaški, molčeč nasmeh je zaigral na starčevem obrazu.

Nato je prijel Spadacappa za roko.

"Videli boste!" je dejal.

"Toda on! On... vitez!"

Ogenj bo izbruhnil zadaj... On bo mogel še dol, ako opravi kmalu... Toda ona... Lukrecija... ah, vse sem zaklenil... Ah, ah... naj dela, kar hoče, mrtva je! Mrtvo vse modrasje gnezdo!

Starček se je stresal v brezumnem smehu... Spadacappa se je trepetaje oziral zdaj na velika vrata, zdaj na stopnice, po katerih je moral priti Ragastens...

"Poglejte!" je dejal Giacomo nenadoma.

Iz grada je prihajalo obupno kričanje in klicanje. Zbe-gane postave so teklo mimo. Stiranjstorična stražnikov pri vratih je planila iz svoje hišice, stekla proti gradu ter planila v hodnik, po katerem je bil dospel Spadacappa... Giacomo je skočil k stražni hišici, ki je bila zdaj zapuščena. Spadacappa za njim. Na žeblju so viseli ključji. Pograbil jih je... Par trenutkov kasneje so bila velika vrata odprta...

Spadacappa je bil zagrabil meč enega izmed stražnikov, ki so bili tekli k ognju ter pustili svoje orožje v stražnici. Tako oborožen je hitel na sredo velikega dvorišča, proti stopnicam, po katerih je imel priti Ragastens... če pride!

Ragastens je le za trenotek obstal pred plamenom. To uro je živel tisto intenzivno življenje, v katerem so vse moči podvojene. Besno je stresel glavo, stisnil onesveš-

čeno Primavero z neskončno nežnostjo na svoje prsi ter skrbno pobral vse gube njene dolge obleke. Njegove roke niso trepetale, toda čutil je, kako se mu živci napenjajo ob tisti skrajni meji, kjer se lahko zgodi, da naenkrat odreče ves človeški stroj...

Šel je naravnost proti stopnicam. V plamenu, po gostih vrtincih dima se je napotil navzdol... Skokoma je prekoratil ognjene zastore drugega za drugim ter dospel v vežo ves zasopel, z osmojenimi lasmi in obrvmi, z opečnimi rokami, ves izmučen, napol umirajoč...

Še en napor!... Še en poslednji skok!... Še eno ognjišče premagano v pogonu obupa in gneva!... In Ragastens se je prikazal na dvorišču!

"Ubijte ga!... Zabodite ga!... Ubijte ga!..."

Zgoraj se je bilo odprlo okno na veliko dvorišče, in skozi okno je kričala besna ženska z razpulinimi lasmi.

Ta ženska je bila Lukrecija Borgia!

Par ljudi, ki so bili ostali na dvorišču, jo je slišalo... Videli so moža, ki je bežal, v obžgani obleki, izbuljenimi očmi in strašnim obrazom, ter bežeč odnašal žensko v svojem naročju... Planili so, da bi ga obkolili...

"Prostor! Prostor!" je grmel Ragastens.

"Ubij! Ubij!" je trčila Lukrecija.

Troje bodal se je zablisnilo v zraku. Ragastens je drl naprej. Prvo bodalo ga je zadelo na desni rami ter mu na široko prerezalo meso... Ves peneč se je obrnil, in napadalec je zakričal v blazni bolečini: Ragastens mu je bil, kakor volk, napol pregriznil zapestje...

"Prostor! Prostor!"

Tisti hip se je zavrtel Spadacappov meč v strašnem kolobrazju... Dva napadalca sta se zgrudila s preklanimi čepinjami.

"Naprej, gospodar!" je kričal Spadacappa.

Ragastens je planil proti vratom. Za njim se je bliskal Spadacappov meč. Vrata so bila prekorščena!

Spadacappa mu je sledil, kakor hitro je za sklep ubil še enega preganjalca. Za njim Giacomo, ki je potegnil vrata za seboj, da so se treskoma zaprla.

(Dalje.)

sploh zastopana ni; a zastopane so mnoge manje stranke. Ban Tomašić je veselo odpoval kot "zmagovalec" v lepo Italijo in se sedaj vrnil nazaj. A kakor se vidi, hoče ban pridobiti na vsak način koalicijsko zasedbo in se znova ž njo pogajati. Toda koalicijske noče niti slišati o kakih pogovorih s Tomašićem. In ta bo tudi v naprej moral iskati pomoči pri onih strankah, ki so radi koristolovstva žrtvovali svoje programe in življenjske potrebe svojega naroda. Koalicijska pa ostane svobodna in neodvisna, na opozicijskem stališču, s katerega bo lahko razkrivala izdajsko delovanje združenih madžarskih lakajev in političnih spekulativov.

Štipendijski fond kneza Aleksandra Karagiorgjevića. "Srbski Matič" v Novem Sadu je, kakor znano, zapustil pokojni knez Aleksander Karagiorgjević, oče sedanjega kralja Petra, 600.000 kron kot štipendijski fond, od katerih obresti naj bi se ustanovile ustanove za srbske dijake iz Bosne in Hercegovine. Kakor sedaj poročajo madžarski listi "Az Ujsag", se namerava v slučaju, ako bi se ogrska vlada protivila izvedbi tega legata, izročiti denar ruskomu zunanjemu ministertvu, da ono izvrši poslednjo voljo umrlega kneza. Ker je ogrska vlada v resnici odločno proti temu, da bi s tem denarjem študirali srbski dijaki iz Bosne in Hercegovine, je sklenila "Matica Srbska" naprositi Kralja Petra, naj izroči ta fond srbskemu zavodu "Teke-ljanum" v Budimpešti za podporo srbskih dijakov, ki so ogrski podaniki. Zato odide srbski poslanec v ogrski zbornici Stevan Popović osebnostno prositi kralja Petra, da privoli v to. Stevan Popović je bil svoječasno eden največjih madžaronov na Hrvaškem in je sedaj kot "Srbin" član Khuenove delavne stranke. Srbski listi radi tega že naprej protestirajo proti temu, da bi bil ta mizerni narodnjak pripuščen v avdienco k kralju Petru. Kakor poročajo "Srbska Riječ", organ bosensko-hercegovinskih Srbov, namerava ogrska vlada sploh ta denar odvzeti "Matici Srbski". Madžari bodo namreč kakor dosedaj tudi v bodoče sklepali zakone, po katerih bo kulturno in nacionalno delovanje nemadžarskih narodnih institucij zelo omejeno in tako preprečili, da bi "Matica Srbska" storila za svoj narod toliko, kar bi v očigled velikega fonda mogla in morala storiti. Zato predlaga "Srbska Riječ" javno naj se ta denar izroči srbski vladi in v uporabi za podpiranje srbskih dijakov iz vseh srbskih krajev, ne oziraje se na to, če jo bodo sedaj radi tega proglasili višji monarhistični krogi za veleizdajalsko. Sploh je rešitev tega vprašanja jako interesantna.

Splošni pregled.

"Zeit" prinaša dopis iz Petrograda, v katerem se pravi, da **ostanejo vsi poskusi za izpremembo razmerja med Avstrijo in Rusijo brezuspešni, dokler ostane grof Aehrenthal na čelu avstrijske diplomacije.** Proti Aehrenthalu je v Rusiji toliko nezaupanja, da bi se Sasanov ne mogel z njim pogajati, tudi da bi bil bolj samostojen nego je.

Ob času kraljevskega krovanja bo v Londonu letos konferenca zastopnikov vseh angleških kolonij. Na inicijativo zveznih držav Avstralije in Nove Zelandije, se bo na tej konferenci reševalo vprašanje, kako bi ta konferenca postala stalen del angleške

uprave, Avstralija stavi predlog, naj se postavi sodišče, pred katerim se rešujejo vprašanja glede kolonij, Nova Zelandija pa nasvetuje državni svet, v katerem bi bile kolonije zastopane po svojih zastopnikih. Kanada je s takim Imperial Councilom zadovoljna. Najbrže pride na vrsto tudi vprašanje glede tega, ali more Avstralija sama z drugimi državami neposredno sklepati veljavne pogodbe. V Nemčiji se veselo, da pomeni ta zahteva decentralizacijo angleške moči, vendar se mora pri tem pred vsem misliti le za trgovske in kupcijske pogodbe. To se razvidi iz tega, ker podobne zahteve dobivajo priznanje tudi na višjih mestih in v trgovskem svetu. To seveda ne ugaja Nemčiji, zato se trudijo nemški listi, da bi vsilili svetu misel, da se hočejo kolonije politično osamosvojiti. Na Angleškem se menda teh strahov posebno ne boje.

Pruska naseljevalna politika na Poznanjskem je doživela svoj bankrot in je dokaz, da je z denarjem težko uničiti narod, ki se politično zaveda svojih pravic. Hakatisti sicer še vedno verujejo, da bodo s silo pregnali Poljake s Poznanjskega, pruska vlada pa menda ne veruje več, vkljub temu, da je smatrala vedno za potrebno da utrdi mejo na vzhodu proti Rusiji z naseljenci. Ko je šlo prusko razlaševalno delo počasi naprej, se je splošno trdilo, da manjka sredstev, pozneje se je reklo, da manjka sredstev, pozneje se je reklo, da manjka naseljenikov in sedaj se trdi, da manjka zemlje. Sedanja poročila s Poznanjskega javljajo, da je naseljevalna komisija že omejila svoje delovanje in da že odpušča uradnike. "Post" poroča s Poznanjskega, da je naseljevalna komisija primorana vsled pomanjkanja zemlje ustaviti svoje delo. Dočim so bili že prej nekateri uradniki odpuščeni ali premeščeni, se je na pomlad 20 oskrbnikom zopet odpovedala služba. Tudi inženirji imajo samo še za nekaj tednov dela. Post torej zahteva od vlade, da nemudoma uveljavi razlaševalni zakon, da bodo imeli nemški uradniki in inženirji zopet dela na Poznanjskem. Tudi drugi nemški listi hujskajo vlado in odločni Nemci zelo zamerijo vladi njeno popustljivost proti Poljakom.

"Opinion" piše: Mora se priznati da ima **rusko-nemški dogovor glede železniških prog v turški Aziji** velikanski praktični pomen. Uspeh potsdamskega sestanka, ki ga je proslavljala nemški tisk, je tudi ta dogovor. Dogovor z Rusijo je pospešil nemško delo v Mali Aziji. Sedaj ima Nemčija zopet več nade, da pride po železnici v Bagdad. Turki si to žele iz gospodarskih ozirov, Rusko dovoljuje, Anglija se ne upira. Francija, piše list, bi morala za to zahtevati posebne ugodnosti.

V svojem govoru o panamskem prekopu je izjavil Taft, pa bo posest in kontrola panamskega prekopa čuvala varnost in ugodnost zedinjenih držav. Prekop je edina primerna zveza med atlantiškim in tihim oceanom, in je takorekoč del ameriškega obrežja. Zato je po njegovem mnenju treba na korist Amerike in v zagotovilo miru prekop utrditi. Po Ameriki je med ljudstvom mnogo agitacije proti utrditvi kanala in pravijo, da se ne strinja s sodelovanjem Taftovim na mirovnih kongresih to, da hoče prekop panamski utrditi.

Upori Albancev. O na spomlad pretečem uporu Albancev piše "Giornale d'Italia": Eden naših poročevalcev je imel priliko govoriti z enim

najvažnejših voditeljev albanskih, Nikolaj Ivany-bejem, ki mu je rekel: Mi se borimo in se bomo borili za svojo narodno avtonomijo, in zato se pripravljaj za spomlad nov upor. Na noben način ne bodo dopustili Albanci, da jim Turčija Avstriji na ljubo odzame njih narodnost. Za vzgled služijo Albancem drugi balkanski narodi, ki ima vsak od njih svoje idealno in politično središče. Srbi, Bošnjaki, Ercegovci imajo svoja središča v Belgradu in Cetinju, Bolgari svoje v Sofiji, Rumuni v Bukarešti, Grki v Atenah. Če zahtevajo Albanci svojo narodno in administrativno avtonomijo, je to samo pravična zahteva, kateri bi se Turčija na noben način ne smela vpirati. In kaj dela Turčija? 40 milijonov direktnih davkov ji da samo južna Albanija, zato pa ji ne gradi ne cest, ne šol, z eno besedo ničesar. Albanija je polna naravnega bogastva, toda Turčija ne dovoli, da bi je izkoristila, temveč samo preganja one, ki bi vsvaritvi mogli albansko blagostanje. Nasprotno pa deluje Avstrija na vse mogoče in nemogoče načine, da bi kolikor mogoče daleč pridrila v Albanijo. Informacija Avstrije o najrazličnejših albanskih zadevah je naravnost izborna, in avstrijski finančniki in industrijalci dobivajo najtočnejša poročila v vsakem možnem izkoriščanju Albanije. Podjetnikom, ki hočejo v Albaniji obogateti, gre z vsem na roko, plača jim celo potovanje. In to naj mi Albanci še dalje prenašamo?

Nathan v klerikalnem deželnem zavodu.

(Iz Dolenjske.)

II.

Kaj pravi službena pragmatika? § 79. Odpust iz službe se izvrši na predlog pravomočne disciplinarne razsodbe, v slučajih § 60. pa tudi lahko brez nje.

Oglejmo si najprej disciplinarne predpise.

§ 54. Uradnike, oficijante in sluga, kateri kršijo svoje dolžnosti, zadenejo redovne in disciplinarne kazni, bodisi da je smatrati kršitev dolžnosti le za nerednost ali pa vsled načina in stopnje, ponavljanja ali otežilnih okoliščin za službeni pregrešek.

Proti Podbevškemu niso uvedli disciplinarne preiskave, dasi bi jo morali uvesti, če so ga osumili in če so na podlagi tega izvajali najstrožje konsekvence, ki morejo deželnega uslužbenca zadeti, s tem da so ga kar "stante pede" odpustili iz službe.

Zato gospoda pri deželnem odboru in pri vodstvu deželne šole na Grmu, povejte nam in javnosti po katerem paragrafu ste tako kruto, tako nekrščansko postopali proti svojemu pristajšu.

Če je res kaj zakrivil, vaša dolžnost bi bila, da dozdnevno krivdo potom disciplinarne preiskave doženete in ugotovite, da izrečete pravilno razsodbo, da je bil kriv osumljenega dejanja, sploh da postopate tako, kot ste vi sami v prvi vrsti na službeno pragmatiko vezani, postopati dolžni napram sebi in uslužbencem, napram deželi, napram celi javnosti. Vi vsega tega niste storili, ampak ste po našem mnenju kršivši službeno pragmatiko, odpustili svojega uslužbenca, svojega lastnega pristajša, pahnili njega in njegovo družino v skrajno bedo, a kakor bi se hoteli iz njega nazadnje še nor-

čevati vzeli ste mu izpričevalo, da je bil marljiv in pošten uslužbenec vašega zavoda na Grmu. To je škandal, sramota za vas in za celo deželno gospodarstvo?

Krščanski socialisti, klerikalni uslužbenci!

Vi vsi, ki spričo vseh dosedanjih sleparij klerikalne politike še vedno prisegate na program stranke takozvanih ljudskih sleparjev, čitajte pazno ta slučaj važnega tovariša, ki so ga vaši kolovodje brez povoda po 15 letnem mučeništvu sramotno vrgli ven iz deželne službe, uničili njemu in njegovi vbogi sestradini rodbini eksistenco!

DNEVNE VESTI.

Klerikalci in argentinsko meso. Večkrat smo že povdarjali, da so šli naši klerikalci z vsemi sredstvi v boj proti uvozu argentinskega mesa. Zatrjevali so svojim backom, da bo to meso popolnoma neuporabno. A vse to klerikalce ni oviralo, da se ne bi pošteno založili z njim. Poročajo nam, da so se ravno najbolj zagrizeni klerikalni kmetje kar stopli zanj in izjavili, da pridejo na ta način vsaj poceni do mesa, dočim bodo oni živino takoj, ko poneha uvoz argentinskega mesa prav drago prodajali in odirali uboge delavce.

Smešnost vladnih kapric pri uvozu argentinskega mesa. Ministrstvo je izdalo glede argentinskega mesa posebne, najstrožje odredbe, da bi se ne zanesla kuga iz Amerike v našo državo. Ena najbolj smešnih odredb je ta, da je došla te dni iz Dunaja brzjavka, ki ukazuje, da se imajo z vsi strogostjo desinficirati železniški vozovi, v katerih se je vozilo argentinsko meso. Vozovi, v katerih se vozi domače meso, ki je navadno veliko bolj nesnažno in nevarno, se ne desinficirajo. Desinficirajo se tudi ne vozov, v katerih se prevažajo smrdlive in okužene kosti, ki gredo v tovarno za lep.

Kam je prišljal Arnošt Cham? Nekdanji strastni pretepač nemških buršev g. Arnošt Cham si je izbral za današnje razmere naravnost neverjetno pot, po kateri je mislil, da pride v sodni službi do karijere. Postal je ostuden nemškutar, ki je začel dan za dnevom zahajati v kazinjsko kavarno, da so ga Slovenci videli pri oknu sedeti. Kmalu je prišljal tudi svoj vstop v nemško kazinjsko društvo. Sedaj pa so kazinoti soglasno sklenili, da ga ne sprejmejo v društvo. Tudi Nemci namreč Chamu ničesar ne zaupajo. Tudi jim je Chamova preteklost preveč bujna. Tako je prišel Cham v Ljubljani ob ves kredit. V bodoče bo občeval nemško le še s svojim psom, kateri ga vedno spremlja in na katerega je sedaj prišel kot nemškutar. Fej takemu značaju!

Ljubljanske dame imajo svoj prihodnji sestanek v svrhu dobrodelne prireditve za "Domovino" v sredo 18. t. m. ob 5. uri popoldne v "Narodni kavarni". Prosimo obilne udeležbe. Posebna vabila k temu sestanku se ne razpošiljajo.

Slovensko deželno gledališče. V soboto se je uprizorila prvič Rudolf Harvela ljudska igra v štirih dejanjih "Mati Skrb". S predstavo smo bili v splošno čisto zadovoljni. Naslovna uloga je bila poverjena gđ. Wintrovi, ki jo je izvedla z mojstrsko dovršenostjo. Gđ. Wintrova je, po tej ulogi sodeč, na najboljšem

potu, da postane tudi dobra karakterni igralka. Razvila je svojo ulogo v celotno, zaključeno, zgovorno karakterni sliko. Maska je bila popolna do vzornosti, geste in mimika izrazite. — Stari Vrhovec je našel v g. Bohuslavu izvrstnega interpreta. Za analitičnega kritika je bil prav poseben užitek opazovati, kako je znal v harmonično popolnijujoči se združitvi intelekta in umetniškega instinkta pridružiti onemu malemu delcu svojega lastnega bitja, ki je mogel priti v poštev, vse ono fino realistično izvedene poteze predpisane tipa in ustvariti tako z dovršeno umetnostjo figuro, ki je dala pozabiti na masko in ki je reflektovala dogodke kot naravno konsekvenco razvijajočega se dejanja. — Ga. Danilova in ga. Bukškova zaslužita za svoji dobro uspešni kreaciji pohvalo. — G. Verovšek kot mizar Tone ni napravil klovekaj iz svoje sicer jako hvaležne paradne uloge. Obsežnost uloge kolikortoliko opravičuje posamezne mnemonične slabosti. — Malka gđ. Šetrljová je zelo ugajala; imela se je sicer zlasti začetkom svojega nastopa v četrtem aktu boriti s svojim temperamentom, ki je hotel priti z mirnostjo, ki je tukaj jako potreben del Malkine karakterizacije, v mal konflikt. — Jako dober je bil g. Skrbineš kot Mihajlo. Postavil je na oder dobro zamišljeno karakterni figuro, kakor more to storiti samo igralec, ki stoji že na dovolj visoki stopnji svoje umetnosti. — G. Molek zasluži za svojega Hrašovca neprikrasano priznanje; sploh je g. Molek moč, ki se vsaj sedaj vse premalo upošteva. Samo pravično je, ako konstatujemo, da je imel dosedaj še v vseh svojih, res da ne velikih ulogah, zelo povoljen uspeh. — G. Danilo je storil iz svoje uloge vse, kar je bilo mogoče storiti. — G. Grom je prinesel za svojega Henrika poleg ugodne zunanosti nekaj dobrih gest, gg. Šimáček, Bukšek in Peček so bili na mestu. — Ostale uloge so čisto brezpomembne epizode in epizodice, ki so bile večidel dobro zastopane. — Režiji priporočamo, da poskrbi za odpravo tiste pomanjkljivosti, ki smo jo navedli sicer tudi že pri "Mišnici", namreč, da prepreči zares nekam preležerni tempo. — Prevod bi zelo lahko uporabljal semintja malo izbranejših besede; nekateri rovtarski izrazi florujejo vendarle preveč bohotno. Ali pa naj bo mar takšna neotesanost kak tipičen karakteristikon našega obrtnika? — V nedeljo popoldne se je ob zelo dobri udeležbi ponavljala že desetič Leharjeva opera "Grof Luksemburški", zvečer je pa Webrov "Čarostelec" skoro napolnil gledališče. — a—

Malo več obzirnosti bi morali pokazovati nekateri delavci iz tobačne tovarne na cesti vsaj napram mimoidočim ženskam. Ko izhajajo delavci iz tovarne, zavamejo ves trotoar in kdor hodi slučajno takrat po Tržaški cesti v nasprotni smeri, mora stopiti v blato in hoditi po njem. Ne zahtevamo od delavcev, ki se cel dan mučijo v tovarni in s težkim delom služijo vsakdanji kruh, da bi se ponižno vklanjali vsakemu s trotoarja, ker taka zahteva ne bi bila pravična, ali v eni vrsti naj jih gre toliko, da se dobi na trotoarju prostora tudi za druge pasante.

Premetena natakariča. Pred kratkim smo poročali o neki natakariči, ki rada "pozablja" vrniti denar, ako gost plača z večjim denarjem, kot je znašal račun. Sedaj smo dobili po-

MICHEL ZÉVACO:

Most vzdihljajev.

Roman iz starih beneških.

Veselo sta kramljala pod košato cedro; ne o ljubezni... čemu bi? Toda njiju strast je prekipela; vsakatera njuna kretnja je budila v obeh zamolklo, skrito trepetanje, vsaka njuna beseda je vsebovala poleg mrzlega vsakdanjega zmisla tudi pesem njunega ljubečega hrepenenja. Včasih pa, le včasih, so se našle njiju roke, ter se združile in stisnile. Udario je polnoči. Oba sta se zdrznila: to je bila ura, ob kateri sta se ločevali vsak večer, že vse tri mesece, odkar je smel Roland prihajati v Dandolo vo hišo. Roland je vstal. — Še par minut, dragi moj, je vzdihnila Leonora. — Ne, je dejal Roland s smehljajočo se trdnostjo. Zlahtni Dandolo, tvoj oče, me je zaprilegal, da bo polnočna ura vsak večer konec najine sreče — do naslednjega dne; seveda le toliko časa, dokler ne napoči bližnji rok, ko najina blaženost, Leonora, ne bo poznala nobene meje in nobenega konca več... — Z Bogom torej, sladki ljubček moj... Jutri — ah, ali bo kdaj jutri!...

Jutri bo, golobica moja; v palači mojega očeta bova jutri vprico vseh beneških patricijev menjala zaročne prstane; in čez osem dni, duša moja, bova združena na veke... Idi... spi mirno... Moja ljubezen bedi nad teboj, kakor bede zvezde tam gori na višavi in čuvajo zemljo. — Govori mi še... oh, povej mi še kaj!... — Zaspi kmalu, da te tvoje sanje zopet pripeljejo k meni, kakor vodijo mene moje sanje k tebi, kadar spim... — Ljubček moj, kako se naslajam, kadar slišim tvoj glas! Oh, zakaj moram še čakati, preden bom smela biti vsa, vsa tvoja?... Roland, dragi moj, moja duša trepeče vsak večer v tistem bridkem trenutku, ko se ločiva... In noč me mučijo turobnejše misli, nego so me kadarkoli poprej... Zdi se mi, da nama nebo in zemlja zavadata najino srečo... in da preži v tej topli noči gorje na najino ljubezen... — Otroki! se je nasmehnil Roland. Ne boj se ničesar... Zaupaj v svojega soproga...

— Moj soprog! Ah Roland, zdaj si prvokrat izustil to sladko besedo... O, ko bi vedel, kako me opaja, kako blažena sem, ko jo slišim!...

Bila sta blizu vrtnih vrat. Roland jih je odprl.

Z naivnim, vzvišenim ponosom sta pogledala drug drugega... in premagala ju je strast; drhteče roke so se iztegnile, telo se je privilo k telesu, ustnice so se poiskale in združile, in zamiraje od ljubezni sta si darovala poljub...

Slavec je umolknil tam na veliki cedri; samo ubrano dihanje neskončnega pokoja narave je vstajalo v visoki molk dremajočega sveta...

Leonora je zbežala; na ustnicah ji je še trepetala slast poljuba, mogočen neizraziljiv občutek, od katerega ji je bledele čelo in so se ji dvigale deviške prsi.

Roland je zaprl vrata; zamišljen v svojo srečo, je šel nato ob zunanjem vrtnem zidu, mimo stare cerkve, in je stopal ravno proti gondoli, ki ga je pričakovala.

Naenkrat pa je pretrgal nočno molčanje obupen krik: — Na pomoč!... Ubili me hočejo!... Na pomoč!... Na pomoč!...

III.

Kraljica kurtizan.

Roland, siloma vzdramljen iz svojih vznešenih sanj, ki so ga vodile daleč nad vsakdanjostjo zemlje, se je stresel kakor človek, ki so ga zbudili iz spanja. Pogledal je okrog sebe. Dvajset korakov od njega, ob kanalu, se je ruvala nerazočna skupina ljudi. Potegnili je težki meč, ki se nikdar ni ločil od njega, ter planil naprej, s klicem: — Pogum! Pogum!

V par trenutkih je bil pri skupini in je zagledal žensko, ki je klečala na tleh, dočim ji je sedem ali osem tolovajev pobiralo njene dragocenosti.

— Na pomoč! je kriknila neznanka vnovič. In nezavestno se je zrušila na zemljo.

— Nazaj, razbojnik! Nazaj, ponočni psi! Tolovaji so se obrnili nazaj, z dvignjenimi bodali, in zarenčali, kakor pravcati besni psi:

— Nazaj ti sam! je zarjul eden izmed njih, orjak z grčavimi udi in krvavimi očmi.

Vsi skupaj so obkrožili mladega moža, ki je zavihtel svoj svetli meč v strašnem kolobarju. V tem trenutku pa ga je obsijal žarek lune s polno svetlobo.

Tolovaji so mahoma odskočili: — Roland Kandiano! so zamrmrali z grozo, ki se je družila s spoštovanjem. Roland silni!... Reši se, kdor se more!...

Spustili so se v brezumen beg. Toda orjak je ostal na mestu.

— Ah, ah, se je zakrohotal, ti si tisti, ki mu pravijo Roland Silni!... Meni pa pravijo Skalabrino!

Skalabrino! To je bil tisti slavni in strašni razbojnik, ki je par let poprej, leta 1504, iznenadil Benetke s činom nezasišane predznosti!... Dne 15. avgusta tistega leta se je vršila vsakoletna ceremonija poroke dvanaestih devic na troške republike. Po starodavni šegi so te device nosile naprsnike iz srebra, biserne ovratnice in drugo dragoceno lepoticje, ki so ga shranjevali v državni zakladnici, da je vsako leto iznova služilo pri slavu. Skalabrino se je s 50 tovariši izkrcal pred Sveto Marijo Formozo. V trenutku, ko so nališpane device prihajale iz cerkve, so planili nadnje: začel se je strašen metez, toda razbojniki so vlekli vseh 12 mladih žen na Skalabrinovo korzarsko ladijo, ki je s svojimi izvrstnimi jadrji, kakor lastavica zletela na odprto morje, in je bežala tako hitro, da je beneške ladje niso mogle dohiteti. Osem dni kasneje je poslal Skalabrino vseh 12 devic, katerih sramežljivosti se ni nihče dotaknil, Benečanom nazaj; a srebne naprsnike in biserne ovratnice je pridržal zase.

Ko je začel ime Skalabrino, je Roland ošabno vtaknil svoj meč v nožnico.

— Zate, ropar, ne potrebujem meča!... Zate je pest dovolj!

Orjak se je z dvignjenim bodalom zapodil proti njemu. Toda, preden je storil korak naprej, je omahnil, omamljen in oslepljen od krvi, ki se mu je uila po čelu. Roland mu je bil naložil po licu par udarcev s pestjo, ki bi bili pobili še koga drugega, kakor tega orjaka.

Skalabrino je izpustil svoje bodalo. Toda v trenutku se je zavedel in objel Rolanda z rokami, da bi ga vrgel na tla. (Dolge.)

ročilo o drugem enakem slučaju. Nek trgovski potnik je sedel s prijateljem v neki ljubljanski restavraciji. Njegov račun je znašal 8 K 60 vin, in ker ni imel drobiža, se položil na mizo pedesetkronski bankovec in se je dalje pogovarjal s prijateljem. Natakarka je v tem vzela bankovec in se za gosta ni več zmenila, ko je pa ta zahteval denar, je rekla, da ga je že vrnila in šele potem, ko je tudi potnikov prijatelj izjavil, da dobro ve, da denarja ni vrnila, se je vdala, pa „samo za to“ — kakor je rekla — „da ne bi imela opravka s policijo.“ Treba pač paziti na take premetene lisice!

Zimski šport v Bohinju. V nedeljo se je pripeljal v Bohinje nebroj Goričanov in Tržičanov s posebnim vlakom v Bohinje, a tudi iz drugih krajev je prišlo več tujcev. Ves dan je bilo na velikem sankališču nenavadno življenje. Tujci niso mogli preživeti udobnosti, katere jim je nudil krasni Bohinje. Tudi postrežba in prenočišča so jim jako ugajala.

Radl prepovedanega povratka je bil predvčerajšnjem aretiran 60letni delavec Ivan Pleško, ki je bil že večkrat kaznovan radi tatvine. Policija ga je izročila okrajnemu sodišču.

Brez strehe. Te dni se je na ljubljanski osrednji stražnici zgledalo več oseb, ki so izjavile, da so brez sredstev oziroma brez strehe. Bili so vsi aretirani, naslednjega dne odgon-skim potom odposlani v domače kraje.

Prijatelj našega lista nam piše: Zadnjič sva jo zavila moj prijatelj in jaz, po Martinovi cesti proti Savi. Pogovor je nanesel na gospodarsko stanje Slovencev, na našo obrt in industrijo. Moj prijatelj, ki je bil dolgo let v tujini, se je bridko pritoževal, da Slovenci vse premalo upoštevajo varčnost gospodarske osamosvojitve, da vse premalo podpiramo domača podjetja in domačo industrijo. „Poglejte“, je dejal, ko sva ravno šla mimo nove Kolinske tovarne, „tako krasno podjetje! Ko bi kje drugje imeli kaj takega, kako bi tako domače podjetje z navdušenjem podpirali, ker bi vedeli, da podpirajo s tem samo sebe. Pri nas pa je še vedno premnogo rodbin, ki pravijo, da so slovenske, pa namesto domače kolinske kavnne primise kupujejo dostikrat slabšeje blago. Iz same gole zanikrnosti, malomarnosti in nezavednosti. No, hvala bogu, da je takih malomarnih vendarle čimdalje manj in da se kolinska kavna primise čimdalje bolj razširja, kar nikakor ni čudno, saj je ta cikorijska domača in v vsakem oziru izborna blago.“ Tako je govoril moj prijatelj, ko sva šla mimo kolinske tovarne proti Savi; in jaz sem mu v vsem pritril.

Novosti.

Bav-bav v Postojni. - Včerajnji sneg.

Da sem bil v nedeljo v Postojni, to je vsekakor novost, ki jo je treba omeniti že radi tega, ker so bili mnogi ljubljanci, ko me nikjer videli niso, v velikanskih skrbah za moje zdravje in tudi — življenje.

Da, tudi življenje! Znano je splošno, da se je sestavila neka tajna družba, ki mi streže po življenju in njeni člani hodijo kot rjvečki levi okoli in iščejo prilike, da bi me našli kje na samem in me vrgli tako na tla, da nikdar več ustal ne bi. No, seveda, ako se kateremu da taka prilika, potem se spremeni naenkrat iz rjvečega leva v — ponižno ovco, jaz se pa smejem, ker se mi neznausko dobro zdi, ko gledam te metamorfoze junaških in pogumnih mojih sovražnikov.

Bil sem torej v Postojni in dobro se mi je godilo, prijatelji moji, ker prijazni ljudje so v Postojni in med prijaznimi ljudmi se vedno dobro počutim. Nič nisem godrnjal, kakor je to sicer moja navada in niti strašil nisem, ker strašim po navadi samo nemškutarje in neznačajne — a takih ljudi v Postojni nisem našel.

In za to sem se zadovoljen vrnil v Ljubljano. Čudno, kaj ne, prijatelji moji, da sem tudi jaz enkrat zadovoljen? Da, čudno je to in vendar sem bil zadovoljen v nedeljo.

A včeraj, v ponedeljek? Sneg je padal, ki ga je napravil kranjski deželni nadpredsednik Fink, ta vsega-močni gromovnik z Bleiweisove ceste.

To se je pa zgodilo tako-le:

Fink je zvedel, da so nekateri ljudje začeli dvomiti o njegovi vsega-močnosti. To je žalilo njegov ponos in včeraj okoli desete ure dopoldan je rekel: Sedaj ne pada sneg in da pokažem svojo vsega-močnost, napravim v tem hipu sneg.

In po „Jutru“ je začel padati sneg, lep, bel sneg ... črne črke so se začele hitro izgubljati pod njim in kmalu je bilo „Jutro“ na enem mestu prve strani popolnoma pobeljeno — Finkovega snega ...

Cestitam, gospod Fink! Ste res fant od fare in naravnost imenitno ste začeli zastopati Schwarza, ki je šel

„na dopust“, da bi si malo pomiril razburjene živce!

Drugi posebni novosti za danes ni. Kadar se zopet kaj važnega zgodi, se že zglasim in razložim vse natančno, kako se je zgodilo — povem rajše preveč kot premalo; nekateri ljudje pravijo takointako že, da imam preveliko „goflo“ in da sem hudoben kot sam hudobec. Sevega mi delajo ti ljudje velikansko krivico, ali po dolžnosti kronista moram zabeležiti tudi to govorico, četudi je le — prazna in neosnovana govorica.

Bav-bav.

Razne vesti.

* **Še vedno rogovili.** Papež je v zadnjem času zelo priden. Venomer piše pisma: zdaj proti modernizmu, zdaj proti protestantom, potem proti duhovnikom, ki delajo v denarnih zavodih itd. Zdaj — ob petdesetletnici vpeljave „Petrovega noviča“ — bo spet izdal pismo, v katerem bo protestiral proti „papežu sovražnim slavnostim v Rimu“ 1. 1911. Klerikalni list „Momento“ izjavlja, da papež v dobi slavnosti ne bo sprejel nobenega vladarja, kajti tisti, ki pridejo na slavnosti, s tem žalijo papeža samega. — To se bodo jokali, ti evropski vladarji!

* **Tolstega literarno zapuščino** izda v kratkem njegova hči Aleksandra. Obsegala bo v dveh delih med drugim posebno ta dela: „Hadži Murat“, „Oče Sergej“, „Po plesu“, „Tihon in Malanja“, „Mladi konj“, „Spomini Feodora Kuzniča“, „Kaj vidim v sanjah“, „Materni memoari“ in drama „Mrlič“. Drama „Mrlič“ je bila spisana že 1. 1903. Tolstoj je pa ni hotel objaviti. Ta drama ima biti nekakšen moderni ruski „Faust“. Vsebinska je v kratkem sledeča: Mladi ruski grof Nječujev gre v svet, na univerzo. Mati mu daje na pot razne stare dobre svete, oče pa skeptične nauke ruskega nihilizma: „Ne veruj, prepričaj se! Morala, vera, pravica — vse to je izmišljotinja mogočnejših, da bi si podjarmili druge“. — Sin pa išče v svetu cilj življenja. Znanost in umetnost ga ne moreta zadovoljiti. Zato začne živeti razuzdano — ljubi, pije, igra — nazadnje se pa naveliča tudi tega, in v njegovem srcu je pusto in prazno. Rešiti se hoče s čisto ljubeznijo — pa tudi ta mu kmalu postane zoprna. Potem se vrže v javno življenje — pa to šele se mu pristudi. In spet se vrže v naročje razuzdanemu življenju — spet pijančuje, toda v tem življenju živi kakor mrlič, kakor telo brez duše. Nekoč sliši neke smeh dveh plesalk, to ga razdraži, vzame samokres in obe ustrelji. Zapro ga, v ječi zblazni, pride v blaznico in tam umira. Na smrtni postelji se mu prikaže Krist. On ga gleda in kliče poln hrepenenja: „O, da bi bil še čas!“ in nato z vzdihom: „Prepozno je!“ umre.

* **Ločena žena.** Gospa Alvina Kämpa v Draždanah je že 9 let ločena od svojega moža. Živela je ves ta čas sama s svojim petnajstletnim sinom. V zadnjem času pa je imela neko ljubavno razmerje. Mož, ki je na svojo ločeno ženo še vedno pazil, je prišel k nji in jo je prosil, naj opusti to razmerje. Ker mu tega ni hotela obljubiti, je ustrelil najprej njenega sina, nato pa še sebe.

* **Poljski mecen.** Te dni je umrl v Kijevu na Ruskem poljski advokat M. Kožuchowski, star šele 48 let, in je zapustil vse svoje premoženje — 300.000 rubljev — za snovanje poljskih šol v Varšavskem okraju.

* **Milijonar ustrelil milijonarja.** Sedemdesetletni milijonar Fruscot je ustrelil v nekem malem hotelu v mestu Canay v Ameriki milijonarja Hella. Prepirla sta se zaradi nekega petroleja. V prepiru je potegnil Fruscot revolver in ustrelil nasprotnika. Nato se je sam javil policiji.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Pred sestankom avstrijske državne zbornice.

Dunaj, 16. januarja. Danes so se pričela pogajanja med različni parlamentarnimi strankami in seje klubskih načelnikov. Najvažnejša je bila seja „Poljskega kluba“, pri kateri pa ni prišlo do nobenega pozitivnega rezultata. Otvorjena je bila ob 12. uri o polodne pod predsedstvom poslanca Swiertnega. Seje sta se udeležila tudi poljska ministra prof. Glombinski in Zaleski in bivši finančni minister vitez Bilinski. Minister Glombinski je pozivljaj poslance, naj tudi sedaj po njegovem vstopu v kabinet delajo po isti začetni poti kakor pod njegovim vodstvom in prosil, naj ga poljski poslanci podpirajo pri njegovem delu. Nato so stali poslanci poljske ljudske stranke predlog, naj se volitev predsednika kluba za danes odloži, da se posamezne stranke o tem poprej dogovore. Vsepoljaki pa so zahtevali,

da naj se seja za nekaj časa prekine, nato pa takoj preide k volitvi. Poslanec Plaf je povdarjal, da predsednik kluba nikakor ne sme biti izvoljen, do katerega ne bi imele brezpogojno zaupanje vse poljske frakcije. Pri glasovanju je bil sprejet predlog poljske ljudske stranke, da se volitev kluba odloži do srede popoldne.

Dunaj, 16. januarja. Ob 1/2 4 popoldne se je vrnila seja klubovih načelnikov, katere so se udeležili tudi Bienerth, Weiskirchner in Glombinski. Predsednik Paltay je naznanil, da bo morala zbornica najprej rešiti proračun za l. 1911, bančno predlogo in rekrutni kontingent. Nato je ministrski predsednik baron Bienerth izjavil, da mora parlament rešiti vse vladne predloge do določenega časa. Pozivljaj je poslance, ki so člani raznih odsekov, in obenem člani delegacije, naj odlože delegacijske mandate, da se ne bi tako oviralo parlamentarno delo. V imenu Čehov je izjavil dr. Fiedler, da ne more podati nikakega odgovora, ker mora počakati na sklep enotnega češkega kluba, ki se bo o tem posvetoval šele jutri. Dr. Šušteršič je v imenu Jugoslovancev naznanil, da popolnoma soglaša z dr. Fiedlerjem. Tudi dr. Stransky (nemški radikal) je podal isto izjavo. Italijanski poslanec dr. Conci je povdarjal, da so laški poslanci le pod tem pogojem pripravljani sodelovati, ako se takoj prične z resnim delom za ustanovitev italijanske pravne fakultete. Ker ni prišlo med klubovimi načelniki do nikakega sporazuma oziroma pozitivnega uspeha, je bila seja zaključena.

Nemški radikali in grof Thun.

Dunaj, 16. januarja. Nemški radikali so radi imenovanja grofa Thuna češkimi cesarskim namestnikom strahovito razburjeni in trdijo, da grof Thun niti od daleč ni toliko sposoben, da bi rešil češko-nemški spor.

Odlok krakovskega akademičnega senata.

Krakov, 16. januarja. Danes zjutraj so se razširile po mestu vesti, da namerava akademični senat vse one dijake, ki so svojočasno zabranili prof. Cimermanu predavanje na vseučilišču, strogo kaznovati. Govori se o relegiranju 200 dijakov. Radi tega odloka je najbolj ogorčen rektor Witkowski, ki je izjavil, da takoj odloži svoje mesto, če senat svojega odloka ne prekliche. Vest o relegiranju 200 dijakov se sedaj potrjuje. Konflikt med rektoratom in akademičnim senatom je neizogiben.

Ustanovitev podružnice koalicijske v Osjeku.

Zagreb, 16. januarja. Včeraj se je vršila v Osjeku ustanovna skupščina podružnice koalicijske, ki je sijajno uspela. Govorila sta bivši sekcijski šef dr. Milan Rojc in predsednik koalicijske dr. Bogdan Medaković.

Nova angleška ustava.

London, 16. januarja. Iz dobro poučenih krogov se poroča, da namerava vlada takoj v prvi seji državne zbornice predložiti zelo važen predlog glede ustanovitve avtonomnih parlamentov za Angleško, Škotsko, Irsko in Wales. Na ta način bi bila dosežena angleška državna ustava popolnoma izpremenjena in ustanovljene 4 zbornice. Skupen parlament naj bi reševal samo skupne zadeve in sklepal, če ne bi kazalo pritegniti v skupno zbornico tudi zastopnike angleških kolonij, da bi bila tako združena vsa Anglija.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: **Milan Plut.**

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Mali oglasi.

Mesečna soba, lepo meblowana, z razgledom na ulico in s posebnim vhomom se odda na Resljevi cesti št. 24. 27/3—1

Večletni, zanesljivi trgovski sotrudiški specerijske stroke želi premeniti službo. Ponudbe na inseratni oddelček „Jutra“.

Elegantno meblowana soba se odda od 15. januarja, za enega ali dva gospoda. Kje pove inseratni biro „Jutra“. 4/3—3

Marljivega učence sprejme takoj Josip Pospisil, stavljen in ornamentalni kleparski mojster, Ljubljana, Zaloška cesta 6. 25/2—1

Češke briketete in kosovni premog, najboljše in najcenejše kurivo za peč, podkurilna drva nepotrebna, (navodilo zastoj), priporoča po najnižji ceni Češko skladišče premoga, Nova ulica št. 3. 450

Zahvala.
Ob smrti mojega preljubega soproga, gospoda

Jakoba Podvornik
izrekam tem potom svojo najpriščnejšo zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem za vse mnogostevilne izraze sožalja in sočutja.
Sp. Šiška, 16. januarja 1911.

Marlija Podvornik.

V odlični restavraciji z italijansko kuhinjo v hotelu

Pri Maliču

se dobe danes zvečer sveže morske ribe, branzini, calamaj i. dr., potem makaroni alla Napolitano ter druge specialitete. Sprejme se tudi abonente po zmerni ceni.

Izgubil se je bel svilnat

= špic =
(Seidenspitz)

majhen, z letošnjo znamko št. 58, ki sliši na ime „Beli“.

Proti nagradi 30 K naj se odda pri g. Ivanu Velkavruhu, Komenskega ulica št. 5.

Naročajte in kupujte „JUTRO“!

Tovarna cementnih in glinastih izdelkov v Ilirski Bistrici

priporoča svoje izdelke kakor: raznovrstne cevi, tlakovne plošče v vseh barvah, vse vrste okrasov, podboje vrat in oken, nagrobne spomenike, altarje, cementno opeko, marmornane in navadne stopnice, kipe in sploh vse v to stroko spadajoče predmete.

Naročila izvrše se točno in po najnižjih cenah, kakovost je izborna.

Zavod za pohištvo in dekoracije

FRAN DOBERLET

Ljubljana, Frančiškanska ulica 10.

Ustanovljeno leta 1857. Telefon št. 97.

Pohištvo vsake vrste od najenostavnejših do najumetnejših. Skladišče tapet, oboknic in okenskih karnis, zaves in preprog. Velika izbira pohištvenega blaga itd. Enostavne in razkošne ženitne opreme v najsolidnejši izvršbi. Uredba celih hotelov in kopališč.

Telefon interurban št. 129.

Valjšni mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici: **Gruden & Co., Stolni trg št. 9.**

Jutro se prodaja v Trstu po 4 vinarje

v naslednjih tobakarnah:

Becher, ulica Stadion,
Trevisan, ulica Fontana,
Pipan, ulica Fabra,
Bevk, trg Goldoni,
Vovk, ulica Carducci,
Stanič, ulica Molinpiccolo,
Sekovar, Vojaški trg,
Hrast, Poštni trg,
Može, ulica Miramar,
Magolo, ulica Belvedere,
Geršina, Rojan,
Raunacher, Campomarzio,
Bruna, S. S. Marliri,
Ercigoj, ulica Masimiliana,
Rončelj, ulica S. Marco,

Cechimi, ulica del Istra,
Bruna, ulica del Rivo,
Bubnič, ulica Sete Fontane,
Gramaticopiulo, ul. Bariera,
Spöder, ulica Bariera,
Lavrenčič, Vojaški trg.
Benusi, Greta,
Kichel, Rojan,
Bajc, ulica Gepa,
Luzatto, ulica Aquedotto,
Segulin, ulica Judustria,
Železnik, Sv. Ivan,
Lug, ulica S. Lucia,
Zidar, Sv. M. Magdalena,
Hreščak, ulica Belvedere.

Kupujte „JUTRO“.

Izvod samo 4 vinarje.

Zidna opeka

najboljše vrste in najcenejša se dobi v poljubni množini pri stavbeni tvrdki

Filip Supančič

Šubicova ulica 5.

! I ? Najboljša ura ! I ?
! K O sedanjosti: ! K O
! O ? zlata, srebrna, tula, ! O ?
nikelnasta in jeklena se dobi samo pri

H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg.

!! Lastna tovarna ur v Sviči !!

! I ? Tovarniška var- ! I ?
! K O stvena znamka: ! K O
! O ? „IKO“ ! O ?

TEODOR KORN

poprej HENRIK KORN

pokrivalec streh in klepar,
vpeljalec strelovodov ter in-
stalater vodovodov

LJUBLJANA, Slomškove ul. 3 in 10
Podružnica: Stari trg 9.

Priporočila se p. n. občinstvu
za izvrševanje vsakršnih kle-
parskih del ter pokrivanje streh
z angleškim, francoskim in tu-
zemskim škrljem, z
asbest-cementnim škrljem
(Eternit) patent Hattsehek,
z izbočeno in ploščnato opeko,
lekno-cementno in strešno
opeko.
Vsa stavbinska in galanterijska,
kleparska dela v priznani so-
lidi izvršiti.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in
poštne prosto.

Vinc. Richterja
pomada za lase

je izdelek, prirejen izključno na te-
melju znanstvenih in zdravstvenih pre-
pisov. Imenitne posledice se kažejo
tako po uporabi te pomade: rasti pri-
čnejo lasje in brada. Zabranjeno izpadanje
las in povzroča rast las tudi tam, kjer
jih prej ni bilo. Cena lončku z navo-
dilom 3 K.

„Schampos“, prašek za umi-
vanje glave.

Najboljše učinkujoči pripomoček za
snaženje glave. Cena zavojčka 50 vin.

Vinc. Richter, specializist za gojenje las
Dunaj IX. Sobieskygasse.
Zalogo ima A. MOLL, lekarnar, Dunaj I., Tuchlauben 9

„Mayola“

Chevreaux-svetla-krema
za čevlje vseh vrst usnja!

Mayola je voščeno-oljnata krema;
Mayola se vsled tega nikdar ne vsuši;
Mayola se sveti takoj brez truda;
Mayola konservira vsako usnje;
Mayola ga naredi nepremočljivega;
Mayola svetlobo drži dolgo;
Mayola je zjamčeno prosta kislin;
Mayola omehča najtrše usnje
in ga ohrani mehkega;
Mayola je najcenejša krema;
Mayola se namaže nalahko na čevlj,
se z mehko krtačo krtači in
z volneno cunjno odrgne. Vseh
Vas iznenadi;

Mayola se dobi v vsaki trgovini;
Mayola je varstveno zavarovana;
Mayola se izdeluje edino v kemični
tovarni

Rudolf Majer, kemik
Asch (Češko).

Glavna zaloga za Avstro-Ogrsko:
FRANC FUCHS
Dunaj XIII/3, Hütteldorferstrasse 135.

Izdelovanje igrač
Ernest Hoffarth jun., Dunaj VIII.,

Pfeilgasse 34.

Vojaške oprave za otroke:

Infanterijska garnitura	K 4.—
Huzarska „	„ 5.—
Planin. lovec „	„ 5.—
Dragonska „	„ 5.—
Ulanska „	„ 5.—
Telesne straže „	„ 6.—

Prekupovalci specialni cenik. Razpošiljatev po povzetju.

**Zaradi inventure
izredno znižane cene.**

Raglan	za dame preje K 40.—	sedaj K 12.—
Gledališka mantila	„ „ 40.—	„ „ 12.—
Paletot	„ „ 60.—	„ „ 16.—
Pelerina	„ „ 15.—	„ „ 8.—
Kratki kožuhi	„ „ 60.—	„ „ 30.—
Zimska ali sportna suknja „	„ „ 40.—	„ „ 18.—
Obleka	„ „ 40.—	„ „ 16.—

Otročje obleke pod vsako ceno!

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

Ljubljana, Mestni trg 5.

Cvetlični salon
ANTON BAJEC
Ljubljana

Pod trančo šte. 2
poleg čevljarskega mostu

izdeluje šopke, vence in
trakove. Velika zaloga na-
grobni vencev. Zunanja
naročila se izvrše točno.
Cene zmerne.

Zboljšana Kneipova metoda in
ventilirane spalne čepice

so kot najbolj preizkušeno sredstvo
proti nervoznemu glavobolu vseh vrst,
proti potenju, vroči glavi in posledicam,
izpadanju in osivelosti las. Čepica po-
miri živce in prozori dobro spanje in
splošno glavo.

1 čepica z dvojno ventilacijo K 6.—
1 „ „ trojno „ 8.—

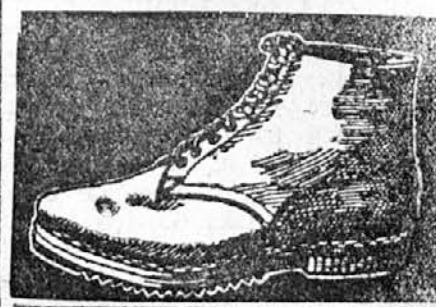
Balzam pospešujoči rast las in brade

z uporabljenim navodilom
1 stekleničica . K 2.—
1 „ „ 4.—
1 „ „ 6.—
Naročila iz province po pošti
le proti povzetju.
Zavoj in spremnica 30 vin. Pri
naročilih čepice naj se navede
obseg glave.

P. Frötscher, Dunaj III.,
Barichgasse 17.

JULIJA ŠTOR — Ljubljana —

Prešernova ulica šte. 5.

največja zaloga moških, dam-
skih in otroških čevljev, čevljev
za lawn-tenis in pristnih
goisserskih gorskih čevljev.

Elegantna in jako skrbna izvršitev
po vseh cenah.

Vsaka

slovenska rodbina naj rabi samo

Cene zmerne, vrsta vzorna!

Rezervni zaklad
nad pol milijona
kron

Kmetska posojilnica

— ljubljanske okolice —

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

v lastnem združnem domu v LJUBLJANI Dunajska cesta šte. 18

obrestuje hranilne vloge po čistih

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom ter
jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % brez amortizacije ali na amorti-
zacije po dogovoru.

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Denarni promet
v letu 1910
K 100,000.000.—

Eskomptuje
trgovske menice.

Ustanovljena
leta 1882.

Upravno premoženje
v letu 1910
K 20,500.000.—

račun
pri vsakršni poštni hranilnici šte. 898.406,
pri vsakršni poštni hranilnici šte. 10.884.

Tovarna vozov

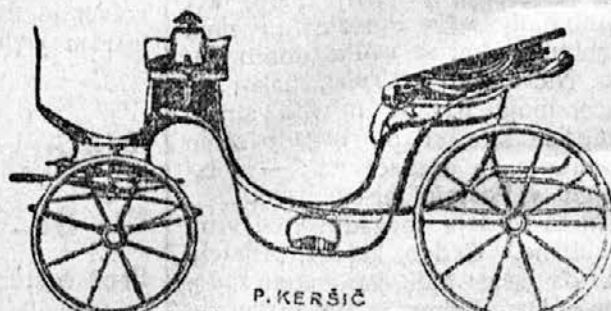
Peter Keršič, Sp. Šiška

priporoča

svojo bogato zalogo različnih vozov.

**Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila
in popravila po primerno nizkih cenah.**

Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi.

**Za točno in solidno delo se jamči.
Že rabljeni vozovi se jem-
ljejo v račun.**

Del. glavica:

K 5,000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rez. fond:

K 450.000.

Podružnice v Spletu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.